

Praha 18. prosince 2024

Posílení podpory zaměstnanosti OZP a postih nelegální práce. Senát schválil novelu zákona o zaměstnanosti

Senát schválil vládní novelu zákona o zaměstnanosti. Jejím cílem je zvýšit motivaci zaměstnavatelů k zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce a zároveň řešit problémy s účelovým využíváním příspěvků na podporu zaměstnávání OZP na chráněném trhu práce. Novela rovněž zavádí nová opatření pro kontrolu a postih nelegálního zaměstnávání. Změny se dotknou také zahraniční zaměstnanosti a zprostředkování práce. Navrhovaná účinnost novely zákona o zaměstnanosti je stanovena na 1. ledna 2025.

„Naším cílem je vytvořit podmínky, které umožní osobám se zdravotním postižením uplatnit se na volném trhu práce. Zároveň chceme zamezit zneužívání podpory na chráněném trhu a zavést efektivnější kontrolu proti nelegálnímu zaměstnávání. Novela přináší konkrétní opatření, která podpoří férové zaměstnavatele a zajistí transparentnější využívání veřejných prostředků,“ přiblížil ministr práce a sociálních věcí **Marian Jurečka (KDU-ČSL)**.

Podpora zaměstnávání OZP na volném trhu práce

Nově bude zavedena diferenciací výše odvodu prostředků do státního rozpočtu v případě neplnění povinného podílu zaměstnávání OZP. Oproti dosavadnímu 2,5násobku průměrné mzdy bude výše odvodu odstupňována podle míry plnění povinného podílu přímým zaměstnáváním, a to následovně:

- 1násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň ze 3 % přímým zaměstnáváním,
- 2násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl alespoň z 1 % přímým zaměstnáváním,
- 3,5násobek průměrné mzdy, pokud zaměstnavatel splní povinný podíl méně než z 1 % přímým zaměstnáváním.

„Cílem tohoto opatření je motivovat zaměstnavatele, aby plnili svůj povinný podíl přímým zaměstnáváním osob se zdravotním postižením. Pro většinu zaměstnavatelů, na které se povinnost zaměstnávání osob se zdravotním postižením vztahuje, by měla mít tato změna pozitivní vliv ve formě snížení odvodu do státního rozpočtu,“ uvedl ministr Jurečka.

Přibližně 29 % zaměstnavatelů bude odvádět státu více finančních prostředků, nebo v ideálním případě začne více přímo zaměstnávat osoby se zdravotním postižením.

Zavedení „stropu“ pro zvýšení příspěvku na další náklady

Novela zákona zpřehlední systém uznávání dalších nákladů zaměstnavatelů OZP na chráněném trhu práce. Zavede se také tzv. „strop“ maximální částky pro zvýšení příspěvku na tyto náklady, který bude navázán na mzdový příspěvek za všechny zaměstnance. Konkrétně půjde o 0,8násobek čtvrtletní výše mzdového příspěvku. Současně bude stanoven limit na mzdové náklady provozních asistentů, který činí 1,5násobek průměrné mzdy v národním hospodářství.

Praha 18. prosince 2024

Aktuální stav totiž může některé zaměstnavatele motivovat k zaměstnávání lidí na minimální úvazky s minimální mzdou. „*Praxe ukazuje situace, kdy zaměstnavatelé uvádějí své rodinné příslušníky jako asistenty a uplatňují neúměrně vysoké další náklady na externí dopravu, přičemž některé firmy zajišťující tuto dopravu jsou majetkově propojeny s žadatelem o příspěvek,*“ zdůvodnil ministr Jurečka.

Boj proti nelegální práci

Orgánům inspekce práce zákon o zaměstnanosti nově umožní ukládat správní trest zveřejnění rozhodnutí o přestupku spočívajícím v umožnění nelegální práce a zastřeném zprostředkování zaměstnání na úřední desce Státního úřadu inspekce práce po dobu 1 roku. Při provádění kontroly nebo v rámci úkonů předcházejících kontrole bude inspektor práce nově oprávněn pořizovat zvukové, obrazové a zvukově-obrazové záznamy bez vědomí kontrolovaných osob, pokud nelze účelu kontroly dosáhnout jinak.

„*Legální zaměstnání zajišťuje spravedlivé mzdy, dodržování pracovní doby a právní ochranu. Z ekonomického hlediska má potírání nelegálního zaměstnávání pozitivní efekty,*“ řekl ministr Jurečka.

Zahraniční zaměstnanost

Dojde k rozšíření okruhu osob, které pro vstup na trh práce nepotřebují pracovní oprávnění, o cizince, který vykonává v České republice uměleckou činnost jako člen uměleckého souboru veřejné kulturní instituce podle zákona o veřejných kulturních institucích.

Stávající zmocnění vlády k vydání nařízení, kterým se stanoví seznam států, jejichž občané nepotřebují pracovní oprávnění, se rozšíří tak, že za stát se pro tyto účely bude považovat i samostatná jurisdikce. Na toto zmocnění naváže novela nařízení vlády, která rozšíří stávající seznam těchto států o Tchaj-wan.

Pomoc při hledání zaměstnání

V rámci digitalizace komunikace s klienty Úřadu práce ČR se žádost o zprostředkování zaměstnání a žádost o podporu v nezaměstnanosti bude nově podávat prostřednictvím informačního systému na základě prokázání totožnosti s využitím prostředku pro elektronickou identifikaci, nebo asistovaným podáním na Úřadu práce ČR nebo u držitele poštovní licence.

Jedná se o zjednodušení procesu podání těchto žádostí, včetně vyplňování online formulářů, a to zavedením moderního a uživatelsky přívětivého systému pro klienty, ale i zaměstnance Úřadu práce ČR.